

VÝVOJ ARMÁDNEJ TELOVÝCHOVY ŠPORTU V OBDOBÍ ROKOV 1956 – 1968

PETER BUČKA

BUČKA, P.: Development of Army physical education and sport in the period 1956 – 1968. *Vojenská história*, 3, 16, 2012, pp 172-186, Bratislava.

The study chronologically follows the author's previous studies on this particular issue published in the journal "Military History". Author based on research in military archives of the Czech Republic as well as from contemporary press and literature. The study provides several new findings on the issue of history of Army physical education and sport. The work clearly and concisely maps the different aspects of the development of Army physical training and sports. The greatest attention is paid to its organizational structure in the Army and briefly describes the system of management of Army physical training and sports. Different types of sports activities are briefly analyzed (mass activity, military performance sports, military professional sport).

Military History. Czechoslovakia. Army physical education and sport. 1956 – 1968.

Vývoj v období rokov 1956 – 1968 predurčil XX. zjazd KSSZ, ktorý odsúdil administratívno-direktívne metódy riadenia i kult osobnosti. Malo to ohlas i u nás. Jedným z uznesení konferencií KSČ v júni 1956 bolo preniesť úlohy Štátneho výboru pre telesnú výchovu a šport na Jednotnú dobrovoľnú telovýchovnú organizáciu (ďalej len JDTO). Novou organizáciou sa mali odstrániť nedostatky predchádzajúceho obdobia. Prívetká diferenciácia a direktívne metódy riadenia orgánov štátneho riadenia a kontroly spôsobili, že sa nepodarilo skĺbiť usmerňujúcu a koordinujúcu úlohu s plným využitím aktivity a iniciatív dobrovoľných pracovníkov. Dňa 20. decembra 1956 bol schválený nový zákon *O organizácii telesnej výchovy č. 68 Zb.* Dňa 3. a 4. marca 1957 sa konal ustanovujúci zjazd JDTO, ktorý prijal názov Československý zväz telesnej výchovy (ďalej len ČSZTV).¹ Okrem ČSZTV ako rozhodujúcej organizácie sa na zaistení funkcie systému telesnej kultúry podieľali aj ďalšie inštitúcie, orgány a organizácie. Boli to predovšetkým *Zväzarm*, *Robotnícke revolučné hnutie*, mládežnícke organizácie *Zväz mládeže* a *Pionierska organizácia*. Svoj nezanedbateľný podiel mali aj rezorty: ministerstvo školstva, národnej obrany a vnútra. Na systéme telesnej kultúry, ktorý s menšími obmenami platil až do roku 1989, sa podieľali aj ďalšie orgány a inštitúcie, ale ich význam bol podstatne menší.²

¹ PERÚTKA, J. – GREXA, J. *Dejiny telesnej kultúry na Slovensku*. Bratislava : UK, 1995, s. 88-89.

² KÖSSL, J. – ŠTUMBAUER, J. – WAIC, M. *Vybraté kapitoly z dejín české telesnej kultúry od roku 1774 po súčasnosť*. Praha : L. Print, 1994, s. 168.

Zmeny v telovýchovnom hnutí našli svoju odozvu aj v armádnej telovýchove a športe. Tá prestala byť jednou z telovýchovných úsekov a zapojila sa do jednotnej telovýchovnej organizácie. Postupne sa realizovali rozsiahle zmeny vo všetkých formách armádnej telovýchovy a športu (základnými formami armádnej telovýchovy a športu boli v sledovanom období: masová, výkonnostná, vrcholová a služobná – pozn. P. B.).

Najvyšším orgánom v systéme riadenia armádnej telovýchovy a športu zostávalo naďalej Telovýchovné oddelenie Správy bojovej prípravy Ministerstva národnej obrany (ďalej len To SBP/MNO). V roku 1957 boli v rámci To SBP/MNO vytvorené skupiny: organizácie a plánovania, športová a telesnej prípravy.³ Po roku sa štruktúra oddelenia zmenila na skupinu telesnej prípravy a masových vystúpení a skupinu športovej činnosti. Nasledujúca zmena sa uskutočnila v roku 1966, skupiny boli zrušené a nahradili ich referáty: telesná príprava vojska a letectva, telesná príprava a športová činnosť vojenských škôl, športová činnosť, vrcholná športová činnosť, celoarmádne športové akcie a medzinárodný športový styk.⁴ V roku 1966 sa uskutočnila reorganizácia MNO, na základe ktorej sa vytvorila Správa operačnej a bojovej prípravy Hlavnej správy pozemných vojsk a Správa operačnej a bojovej prípravy Hlavnej správy letectva a protivzdušnej obrany štátu.⁵ Touto zmenou sa telovýchovné oddelenie stalo súčasťou Správy operačnej a bojovej prípravy Hlavnej správy pozemného vojska. Vnútná štruktúra oddelenia a kompetencie sa nezmenili.⁶ Ďalšie organizačné stupne riadenia vojenskej telovýchovy a športu vychádzali z organizačnej štruktúry armády.⁷

V úsilí zabezpečiť čo najkvalitnejší rozvoj športovej činnosti v Československej ľudovej armáde (ďalej len ČSLA) ustanovil minister národnej obrany dňom 6. februára 1964 celoarmádny telovýchovný aktív, ktorý mal rozpracovávať základné úlohy vytyčené telovýchovným hnutím na podmienky ČSLA, ďalej mal zovšeobecňovať získané skúsenosti a dbať na to, aby boli uvedené do života a dôsledne plnené smernice pre činnosť vojenských telovýchovných jednôt, ktoré boli základným opatrením zabezpečujúcim rozvoj športovej činnosti v duchu zásad vytyčených pre rozvoj telovýchovy uzneseniami Ústredného výboru Komunistickej strany Československa (ďalej len ÚV KSČ) a jeho orgánmi. V celoarmádom telovýchovnom aktíve boli zastúpené všetky stupne systému riadenia armádnej telovýchovy a športu.⁸ Či sa však aktívu darilo naplňovať všetky úlohy, je diskutabilné, pretože koncom šesťdesiatych rokov sa na stránkach *Obrany lidu* objavila kritika činnosti tohto orgánu zo strany výkonného telovýchovného aparátu. Predmetom kritiky sa stala predovšetkým forma spracovania základných dokumentov, v ktorých absentoval spôsob realizácie úloh postavených pred telesnú prípravu ako jedného z hlavných predmetov bojovej a politickej prípravy.⁹

³ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBO, šk.22 Tabuľky mierových počtov SBP- 4. od/SBP č.j. 5935, s. 7.

⁴ Tamže, f. MNO/OMS, šk. 181 Personálne zabezpečenie telovýchovy a športu v ČSLA č. j. 1197023073, príloha 3.

⁵ VÚA Olomouc, f. Informačný. Organizačná schéma MNO k 1.11.1966 č.j. 2700-18-1966.

⁶ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk. 159. Model organizácie a riadenia telesnej výchovy a športu v ČSLA, Praha, č. j. 6294-13/1967, s. 46-48.

⁷ VÚA-VHA Praha, f. MNO/OMS šk. 181 Personálne zabezpečenie telovýchovy a športu v ČSLA č.j.1197023073, príloha 3.

⁸ VÚA Olomouc RMNO č. 3 zo dňa 6. 2. 1964.

⁹ Obrana lidu č. 19, 1968, s. 10.

Odborní telovýchovní pracovníci, náčelníci telesnej prípravy (ďalej len NTP), učelia, tréneri a športoví inštruktori získavali odborné predpoklady na výkon svojho povolania štúdiom na:

Vojenskom odbore Inštitútu telesnej výchovy a športu v Prahe. Tu získavali vysokoškolské vzdelanie v dvojodborovom štúdiu, a to telesná výchova a vševojsková taktika, v dennej i diaľkovej forme.

V jednoročnom kurze telovýchovných náčelníkov získali stredný stupeň telovýchovného vzdelania. V tejto škole sa realizovali aj doškolovania NTP v kratších doškolovacích kurzoch a krátkodobé kurzy cvičiteľov, trénerov, cvičiteľov a rozhodcov. (Táto forma sa realizovala do roku 1963 na Vojenskej telovýchovnej škole Dr. Miroslava Tyrša/ďalej len VTŠ Dr. M. Tyrša/. Od uvedeného roka na Vojenskom odbore Inštitútu telesnej výchovy a športu, od roku 1965 na Vojenskom odbore Fakulty telesnej výchovy a športu UK Praha – pozn. P. B.).

Na Vyššom vojenskom učilišti O. Jaroša vo Vyškove, kde absolventi – velitelia čiat, získali vzdelanie učiteľov telesnej výchovy a matematiky pre základné deväťročné školy.

Využívalo sa aj diaľkové štúdium trénerskej školy pri Inštitúte telesnej výchovy a športu. S ďalším zvyšovaním kvalifikácie absolventov Vojenského odboru Inštitútu telesnej výchovy sa počítalo v rámci postgraduálneho štúdia, respektíve štúdia externej aspirantúry na Karlovej univerzite v Prahe.¹⁰

Masová športová činnosť sa realizovala vo vojenských telovýchovných jednotách (ďalej len VTJ), ktoré sa vytvárali od 1. januára 1957 vo vojenských útvaroch, školách, ústavoch a úradoch.¹¹ Činnosť VTJ bola riadená podľa Smerníc pre športovú činnosť v ČSĽA vydaných v roku 1958. Členmi VTJ mohli byť okrem vojenských osôb aj občianski zamestnanci a rodinní príslušníci, ak v mieste útvaru nebola civilná telovýchovná jednota, no bez možnosti reprezentácie.¹² Na druhej strane povolenie štartovať u vojakov základnej služby v civilných telovýchovných jednotách bolo možné len vo výnimočných prípadoch:

- u športovcov III. výkonnostnej triedy povoľovalo účasť veliteľstva zväzku,
- u športovcov II. výkonnostnej triedy povoľovalo účasť veliteľstva okruhu.¹³

Družstvá VTJ zapojené do civilných súťaží mali označenia Dukla v spojení s miestom posádky a družstva, ktoré reprezentovali, vo vnútroarmádnych súťažiach mali označenie VTJ.¹⁴ Predchodcom VTJ, ktorými boli športové výbory pri domoch armády, bolo odporúčané prijať názov *Žižka* a pokračovať v činnosti ako civilné telovýchovné jednoty. Ich členmi sa mohli stať občianski zamestnanci vojenskej správy a rodinní príslušníci vojenských osôb.¹⁵ V roku 1963 vyšli nové Smernice pre činnosť VTJ.¹⁶ Tieto nové smernice upravovali činnosť VTJ a bolo možné ich prirovnať k vzorovým stanovám civilných jednot. Smernice zakotvili práva a povinnosti VTJ, ich riadenie a vzťah k civilným jednotám, najmä pokiaľ išlo o účasť v súťažiach riadených ČSZTV.

¹⁰ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk.159 Model organizácie a riadenia telesnej výchovy a športu v ČSĽA, Praha, č. j. 6294-13/1967, s. 32-33. Školským rokom 1967/1968 sa Vojenský obor pri Fakulte telovýchovy a športu UK Praha stal vysokou školou univerzitného smeru.

¹¹ Obrana lidu č. 253, 1956, s. 5.

¹² VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk. 69 Smernice pre športovú činnosť v ČSĽA č.j.7700/SBP-1958

¹³ VÚA Olomouc RMNO č. 1, zo dňa 23. 3. 1957, s. 3.

¹⁴ Obrana lidu č. 45, 1957, s. 8.

¹⁵ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk. 64 Správa o stave masovo-športovej činnosti ČSĽA č. j. 4306.

¹⁶ VÚA Olomouc, Smernice pre činnosť VTJ, č.j.1900/SBP-1962.

Po roku od realizácie reformy konštatovalo To-SBP/MNO v uvedenej oblasti vážne nedostatky. V správe To-SBP/MNO sa uvádzalo, že oblasť činnosti neriadia velitelia, športové výbory sú ustanovené len formálne, takže celá činnosť je živelná. Organizovane sa realizuje len činnosť športových družstiev, ktoré sú zapojené do civilných súťaží. Športové hry pri útvaroch nie sú organizované pravidelne a obmedzujú sa len na malý počet športov. Hlavnou príčinou uvedeného stavu bolo nepochopenie ich významu zo strany veliteľov všetkých stupňov, ich neúčast' a nedostatočné praktické zabezpečovanie tejto činnosti.¹⁷ V snahe zlepšiť uvedený stav sa začali organizovať vojenské súťaže, ako napríklad podujatie o *Najlepšie družstvo v štvorboji*, o *Najlepší útvar*, ktoré vyhlasovala redakcia *Dukla*.¹⁸ Cieľom armádneho masového športu bolo zapojiť do aktívnej dobrovoľnej telovýchovnej činnosti čo najväčší počet vojakov, najmä tých, ktorí sa jej pred nástupom na základnú vojenskú službu nevenovali, alebo venovali len málo. Podľa štatistiky To-SBP /MNO išlo o najväčšiu skupinu približne 85 – 90 % vojakov. Táto skutočnosť sa brala na zreteľ pri stanovení obsahu masového športu, a to tak, aby sa rozvíjali športy, ktoré popri vysokých fyziologických hodnotách spĺňali aj požiadavky všestrannej pohybovej vyspelosti vojakov. V týchto športoch sa organizovali armádne športové hry (ďalej len AŠH). AŠH boli organizované ako postupové štvorstupňové súťaže. I. stupeň boli majstrovstvá útvaru, II. stupeň majstrovstvá zväzku, III. stupeň majstrovstvá vojenského okruhu armády vojenskej školy a IV. stupeň majstrovstvá Československej ľudovej armády (ďalej len ČSĽA). Ďalšou významnou aktivitou masového športu bola súťaž o odznak PPOV. To-SBP /MNO v roku 1967 hodnotilo túto súťaž pre nízku náročnosť ako formálnu, a preto zaviedlo novú súťaž *plnenie podmienok Vojenského odznaku zdatnosti* (ďalej len VOZ), ktorý mal I. a II. stupeň. VOZ bol pretekom všestrannosti a pozostával z desiatich disciplín. Zvláštnou kategóriou masového športu boli vojensko-praktické súťaže, ktoré boli diferencované podľa špecifiky druhov vojsk. Vo vojenskopraktických súťažiach sa uplatnili prvky bojovej prípravy.¹⁹ Za formu masového športu v armáde možno považovať aj prípravu a účasť na ČSS, na ktorých armáda vystupovala s vlastnou skladbou. Vystúpenie armády na II. ČSS sa uskutočnilo 24. júna 1960 so skladbou *Vás budeme brániť*, cvičilo 16 000 cvičencov a 30. júna 1960 vystúpenie malo názov *Odvahou k poriadku, obratnosti a vytrvalosti* a cvičilo 2 176 cvičencov. V roku 1965 sa uskutočnilo vystúpenie armádných cvičencov na III. ČSS. V prvej skladbe dňa 24. júla 1965 pod názvom *Budeme vás brániť*, vystúpilo 16 000 cvičencov a v druhej, ktorá mala názov *K najvyšším métam*, vystúpilo 1 792 cvičencov, pričom skladbu ako výberovú nacvičovali výsadkové útvary.²⁰

Armádnny výkonnostný šport predstavoval časť vojakov, ktorú reprezentovali aktívni športovci. Pre túto skupinu nebolo miesto v jednotlivých AŠD, ale boli zaradovaní v spolupráci s ÚV ČSZTV do oddielov VTJ, ktoré spĺňali podmienky pre prípravu a pretekársku činnosť v príslušnom druhu športu. Títo popri príslušníkoch AŠD reprezentovali armádu na verejnosti. V roku 1967 bol súhrnný počet družstiev VTJ 450. Ich činnosť zabezpečovali 654 trénerov I. – III. triedy. Nárast počtu družstiev reprezentujúcich armádu na verejnosti umožňovali kvalitatívne zmeny v oblasti materiálnej základne. V roku 1965 ČSĽA dis-

¹⁷ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk. 64 Správa o masovo-športovej činnosti ČSĽA, č.j. 4306/ 1957, s. 1-2.

¹⁸ *Dukla* č. 14, 1959, s. 6, č. 8, 1962, s. 6 a č. 44, 1962, s. 6.

¹⁹ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk. 159. Model organizácie a riadenia telesnej výchovy a športu v ČSĽA, Praha, č.j. 6294-13/1967, s. 17-19.

²⁰ ŠTENC, J. *Československé spartakiády*. Praha : Olympia, 1975, s. 53-54.

ponovala 123 telocvičňami, 872 ihriskami, 22 bazénmi, 40 atletickými a prekážkovými dráhami. Zaradenie do športových družstiev VTJ bolo umožnené aj tým, ktorí ako víťazi zväzku získali III. výkonnostnú triedu a mohli byť zaradení do okresných alebo krajských súťaží ako divízne družstvo.²¹

Po línii ČSZTV povoľovali a zabezpečovali činnosť:

a) u jednotlivcov:

- do okresných a krajských súťaží – veliteľ útvaru,
- do kvalifikačných súťaží o postup na celoštátne majstrovstvách- velitelia okruhov,
- na majstrovstvách Československa – SBP/ MNO.

b) pri družstvách:

- do okresných a krajských súťaží – veliteľ zväzku,
- pri školách – náčelníci škôl,
- do súťaží oblastných a II. ligy – velitelia okruhov,
- na majstrovstvách Československa, I. liga – SBP/MNO.²²

Armádny vrcholový šport predstavoval špecifickú súčasť armádneho športu, ktorú tvorila vymedzená časť špičkových športovcov sústredená do armádnych športových družstiev (ďalej len AŠD).²³ Činnosť AŠD bola po celé sledované obdobie riadená podľa Smernice pre činnosť AŠD, ktoré boli časťou B v Smerniciach pre športovú činnosť v ČSĽA vydaných v roku 1958.²⁴ V armádnom vrcholovom športe nastali zmeny už v októbri 1956, keď bol po nepresvedčivých výsledkoch našej reprezentácie na Olympijských hrách v Melbourne (ďalej len OH) v roku 1956 rozpustený Oddiel reprezentantov v Prahe.²⁵ Ako náhrada na zabezpečenie vrcholnej armádnej reprezentácie boli vytvorené AŠD. Niektoré AŠD boli premiestnené do iných posádok. Najvýznamnejšou posádkou bola naďalej Praha, kde boli AŠD priradené k VTŠ Dr. M. Tyrša.²⁶ Pri tejto škole pracovali AŠD atletiky, futbalu, volejbalu, hádzanej a boxu. Na verejnosti pri športovej reprezentácii používala VTŠ Dr. M. Tyrša názov *Dukla Praha*. VTŠ Dr. M. Tyrša sa stala medzičlánkom v systéme riadenia armádneho vrcholového športu a na tomto úseku mala nasledujúce úlohy:

- vychovávať príslušníkov AŠD ako politicky uvedomelých obrancov ľudovodemokratickej vlasti v duchu prísahy a vojenských predpisov a sústavne v nich rozvíjať vlastnosti socialistického športovca,
- účinne prispievať k úspešnej reprezentácii armády vo vnútroštátnych a zahraničných športových súťažiach,
- sústavne rozvíjať športové styky so spriatelými armádami,
- organizovať kontrolu a pomoc trénerom AŠD v ich odbornej a pedagogickej práci,

²¹ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk.159 Model organizácie a riadenia telesnej výchovy a športu v ČSĽA, Praha, č. j. 6294-13/1967, s. 19-21.

²² VÚA-VHA Praha, f. SBP/MNO, šk. 64 Správa o masovo-športovej činnosti ČSĽA, č. 4306/ 1957, s. 4-5, ale aj f. MNO/SBP, šk. 69 Smernice pre športovú činnosť ČSĽA, č. 7700/SBP- 1957, s. 9-11.

²³ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk.159. Model organizácie a riadenia telesnej výchovy a športu v ČSĽA, č. j. 6294-13/1967, s. 17 a 21.

²⁴ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk. 69 Smerníc pre športovú činnosť v ČSĽA č.j.7700/SBP-1958.

²⁵ VÚA Olomouc f. Dukla Praha. Denník tajných spisov č. j. 152503 Ds/1956.

²⁶ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk. 64 Správa o stave masovošportovej činnosti ČSĽA č. j. 4306/ 1957, s. 5-7.

- pomáhať v rozvoji telesnej výchovy a športu predávaním skúseností vo vojskách, ale aj v civilnom sektore,
- viesť sústavne funkcionárov oddelenia športu, trénerov a inštruktorov športu k tomu, aby sa zapojili do dobrovoľnej práce v sekciách a komisiách JDTO.²⁷

V Prahe, ale mimo – VTŠ Dr. Miroslava Tyrša, bola: športová gymnastika, športová strelba a motorizmus, v Liberci – lyžovanie a tenis, v Plzni – džudo a vzpieranie, v Košiciach – zápasenie, v Českých Budějoviciach – basketbal, v Pardubiciach – dráhová cyklistika, v Litoměřiciach – kanoistika, v Terezíne – veslovanie, v Brne – cestná cyklistika, plávanie, vodné pólo a skoky do vody, v Olomouci – ľadový hokej, v Liberci – lyžovanie a tenis, v Bratislave – ragby a šerm a Mariánskych Lázních – pozemný hokej.²⁸ Táto reorganizácia armádneho vrcholového športu sa zdôvodňovala najmä výchovnými a výcvikovými cieľmi. Reorganizácia armádneho vrcholového športu bola nepripravená a znamenala pokles výkonnosti najmä u športovcov v AŠD dislokovaných mimo Prahu. Vojenské útvary nedisponovali priestorovými a materiálými podmienkami pre činnosť vrcholových mužstiev. V mnohých prípadoch chýbal aj záujem veliteľov útvarov o túto činnosť.²⁹ Ako odozva na tento stav vyšiel v marci 1957 rozkaz námestníka ministra obrany, ktorým sa stanovilo, že od 1. apríla 1957 budú AŠD pri útvaroch nad plánovaný počet a od 1. mája 1957 budú vydané zvláštne programy bojovej a politickej prípravy.³⁰ Ani tieto opatrenia výraznejšie nestabilizovali situáciu, a preto už koncom roku 1957 nastalo niekoľko zmien. Oddiely tenisu a šermu boli zrušené. Ľadový hokej sa sťahoval do Jihlavy, volejbal do Kolína, basketbal do Mariánskych Lázní.³¹ Zmeny v dislokovaní AŠD prebiehali aj v nasledujúcom roku. AŠD ľadového hokeja, AŠD motorizmu, AŠD volejbalu, AŠD ragby, AŠD športovej strelby, AŠD veslovania boli premiestnené k iným útvarom v rámci posádky, kde boli umiestnené. AŠD plávania bolo premiestnené k VTŠ Dr. Miroslava Tyrša, AŠD zápasenia do Hodonína a AŠD pozemného hokeja bolo zrušené. Súčasne bolo rozhodnuté, že od výcvikového roka 1958/1959 až do OH v roku 1960 sa nebudú realizovať zmeny.³² Napriek tomu bolo 1. novembra 1959 k VTŠ Dr. Miroslava Tyrša z AŠD veslovania z Terezína premiestnené družstvo vodákov.³³ V roku 1962 bolo AŠD basketbalu premiestnené z Mariánskych Lázní do Olomouca.³⁴ O rok neskôr AŠD ragby z Bratislavy do Pardubic a po roku do Bohdaneča.³⁵ Otázka kvality tréningového procesu zasahovala aj do sociálneho zabezpečenia športovcov a ich trénerov. V dokumente *Rozbor situácie AŠD a návrhy na opatrenia* sa konštatovalo, že finančné odmeňovanie dôstojníkov-športovcov je s výnimkou futbalu a ľadového hokeja vyššie ako u športovcov civilných jednot. Z uvedeného dôvodu boli realizované úpravy tak, aby sa vo futbale a ľadovom hokeji odmeňovanie priblížilo odmeňovaniu v civilných jednotách. Ďalej bolo navrhnuté zrušiť funkcie inštruktorov a naplánovať pri útvaroch funkčné

²⁷ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk. 64 Štatút VTŠ Dr. Miroslava Tyrša č.j. 4247/1957, s. 1-4.

²⁸ Obrana lidu č. 253, 1956, s. 4.

²⁹ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk. 64 Správa o masovo-športovej činnosti ČSĽA, č.j. 4306/1957, s. 1-7.

³⁰ VÚA Olomouc R MNO č. 1 zo dňa 23.3.1957, s. 4.

³¹ Obrana lidu č. 295, 1957, s. 3.

³² VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk. 69 Rozbor situácie AŠD a návrhy na opatrenia, č. j. 825, SBP/1958.

³³ VÚA Olomouc f. AS Dukla Praha – VTŠ Dr. Miroslava Tyrša, TR č.13 zo dňa 1.1.1960, s. 3.

³⁴ Buletín 10 rokov ASVŠ Dukla Olomouc, Olomouc 1984, s. 16.

³⁵ Buletín 70 rokov českej rugbyovej únie XERTEX, Praha 1996, s. 19.

miesta, ktoré by zodpovedali pracovným schopnostiam týchto dôstojníkov s možnosťou ich využitia po skončení pretekárskej činnosti. Niektorých zaslúžilých dôstojníkov, ktorí skončili pretekársku činnosť, sa odporučilo neponchať na plánovaných miestach, ale umiestniť ich predovšetkým na funkcie telovýchovných pracovníkov a trénerov. Týmto spôsobom sa mali nahradzovať u jednotlivých AŠD trénerov-občianskych zamestnancov.³⁶

Okrem OH sa od roku 1958 stala ďalšou významnou aktivitou armádneho vrcholového športu *Spartakiáda spriatelenných armád* (ďalej len SSA), ktoré sa začali organizovať medzi olympijskými cyklami. SSA mali letnú i zimnú časť.³⁷ V roku 1962 sa letná SSA uskutočnila v Československu.³⁸ Od roku 1958 sa začali organizovať majstrovstvá vo vojenskom trojboji, ktorý bol zaradený do programu LSSA. Od roku 1966 sa v tomto odvetví začala u nás organizovať aj ligová súťaž.³⁹

Rok 1963 bol rokom zásadných zmien. Dňom 1. septembra 1963 bola VTŠ Dr. Miroslava Tyrša zrušená.⁴⁰ Úlohy VTŠ Dr. Miroslava Tyrša prevzalo Armádne stredisko (ďalej len AS) Dukla Praha, ktoré bolo ustanovené uvedeným dátumom.⁴¹ Štruktúra AS Dukla Praha pozostávala zo skupiny športov, ktorá mala AŠD futbalu, hádzanej, atletiky, plávania, veslovania, vodáctva a rôzne. Ďalej zo skupiny organizácie a metodiky pre zahraničné styky, skupiny pre celoarmádne a celoštátne telovýchovné akcie, skupiny pre prípravu III. ČSSR, Vojenského odboru FTVŠ UK Praha a telovýchovných kurzov.⁴² Na základe vládneho uznesenia č. 728 zo dňa 21. augusta 1963 bola pred ČSLA postavená úloha v tesnej spolupráci s orgánmi ÚV ČSZTV zvýšiť podiel armádnych športových kolektívov v prípade štátnych reprezentantov. V nasledujúcom roku sa uskutočnili OH, kde obstáli z armádnych športovcov najmä reprezentanti AS Dukly Praha. Výsledky armádnych športovcov na týchto hrách sa stali podnetom na reorganizáciu armádneho športu. To SBP/MNO navrhlo postupne sústrediť rozptýlené AŠD do štyroch armádnych stredísk v Banskej Bystrici, Olomouci a Brne. Tento návrh sa mal realizovať v rokoch 1966 – 1967. Stav armádneho vrcholového športu v roku 1965 bol nasledujúci: V AS Dukla Praha bol futbal, hádzaná, atletika – 1, plávanie, veslovanie, vodáctvo a rôzne. V Prahe, ale mimo AS Dukla Praha, boli športová gymnastika a motorizmus, v Liberci lyžovanie, v Plzni športová streľba, džudo a vzpieranie, v Mladej Boleslavi vojenský trojboj, v Kolíne volejbal, v Pardubicích dráhová cyklistika, v Bechyni vodný slalom, v Jihlave ľadový hokej, v Brne cestná cyklistika, v Olomouci basketbal, v Kroměříži box, v Hodoníne zápasenie, vo Vyškove atletika – 2, v Prostějove parašutizmus a v Bohdaneči ragby.⁴³ Na Slovensku od roku 1964 nevykonávalo činnosť ani jedno AŠD, preto zámer vytvoriť AS v Banskej Bystrici možno hodnotiť ako snahu o odstránenie tejto disproporcie.

³⁶ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk. 69 Rozbor situácie AŠD a návrhy na opatrenia, č. j. 825, SBP/1958

³⁷ Obrana lidu č. 54, 1988, s. 6.

³⁸ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk. 344, II. LSSA, č.j.303.

³⁹ Obrana lidu č.37, 1966, s.16.

⁴⁰ VÚA Olomouc, f. AS Dukla Praha TR č. 8 zo dňa 11. 9. 1963.

⁴¹ VÚA Olomouc, f. AS Dukla Praha TR č. 1 zo dňa 1. 9. 1963.

⁴² VÚA Olomouc f. AS Dukla Praha TR č. 9 zo dňa 11. 9. 1963.

⁴³ VÚA-VHA Praha, f. MNO, šk. 250 Rozbor súčasného stavu a návrh línie perspektívnej výstavby vrcholového športu v ČSLA, č.j. 33526/20-1965.

V roku 1967 vypracoval To SBP/MNO *Model organizácie a riadenia telesnej výchovy a športu v ČSLA*, v ktorom bola plánovaná reorganizácia čiastočne revidovaná, keď sa s armádnymi strediskami počítalo len v Prahe a Banskej Bystrici. V Olomouci a Jihlave, ktorá dostala prednosť pred Brnom, sa mali vytvoriť športové roty. Zmeny uvedené v modeli mali platiť od 1. septembra 1967. Rozdelenie jednotlivých športov malo byť nasledujúce:

AS Dukla Praha – futbal –1, atletika –1, hádzaná, plávanie – 1, vodné športy, tenis, rôzne a odlúčené družstvá športovej gymnastiky-1, motorizmu, športovej streľby a vojenského trojboja.

AS Dukla Banská Bystrica – a futbal – 2, atletika – 2, lyžovanie – 2, džudo, vzpieranie, zápas a odlúčené družstvá športovej gymnastiky – 2 a cyklistiky – 2.

Športová rota Dukla Olomouc – basketbal, box, plávanie –2 a odlúčené družstvá lyžovania –1 a parašutizmu.

Športová rota Dukla Jihlava – ľadový hokej, volejbal a odlúčené družstvá vodného slalomu,

Cyklistiky –1.⁴⁴

Do realizácie pripravenej reformy armádneho vrcholového športu zasiahla slovenská konferencia ČSZTV, ktorá sa konala 31. marca až 1. apríla 1967 v Bratislave. Na konferencii bolo navrhnuté doplniť jestvujúci počet Dukiel, zameraných na výkonnostný šport, zriadenie ďalších vyčlenených AŠD, respektíve vybudovať veľké komplexné centrum vrcholového športu branných zložiek.⁴⁵ Uvedené návrhy našli odozvu aj v dokumente *Hlavné smery ďalšieho rozvoja telesnej výchovy v ČSSR*, ktorý bol prijatý na III. zjazde ČSZTV. Z dokumentu vyplynuli nové úlohy pre oblasť armádneho športu. Tieto úlohy sa premietli do vládneho uznesenia zo dňa 28. decembra 1968 *O prehĺbení starostlivosti o vrcholový šport v zložkách ČSLA a ministerstva vnútra*.⁴⁶ Výsledkom záverov III. zjazdu ČSZTV bolo, že plánované zmeny navrhované v horeuvedenom modeli sa realizovali len čiastočne, keď dňom 1. septembra 1967 bolo založené AS Dukla Banská Bystrica. Jeho štruktúru v roku založenia tvorili nasledujúce družstvá: futbal, atletika a lyžovanie.⁴⁷ Dlh pripravovaná reforma armádneho vrcholového športu našla konečnú podobu až v nasledujúcom období a do jej konečnej podoby zasiahla aj slovenská otázka, ktorá rezonovala koncom šesťdesiatych rokov.

Hlavným kvalitatívnym ukazovateľom činnosti armádneho vrcholového športu naďalej zostávali výsledky dosiahnuté na OH. Posledné OH sa v sledovanom období uskutočnili v roku 1968. Účasť a výsledky armádných športovcov na OH v predmetnom období, pozri tabuľka č.1. OH v Mexiku, sa uskutočnili vo vypätej atmosfére dva mesiace po augustovej invázii štátov Varšavskej zmluvy.⁴⁸

Oblasť služobnej telovýchovy spadala naďalej výlučne do kompetencie MNO a realizovala sa podľa služobného predpisu, zvláštnych programov a smerníc. Rozhodujúcim dokumentom, ktorý túto oblasť upravoval na začiatku sledovaného obdobia, bol služob-

⁴⁴ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP, šk.159 Model organizácie a riadenia telesnej výchovy a športu v ČSLA, č.j. 6294-13/1967.

⁴⁵ Slovenská konferencia ČSZTV. Bratislava 1967, s. 89.

⁴⁶ PERÚTKA, J. – GREXA, J. *Telovýchovné hnutie na Slovensku socialistickou cestou*. Bratislava : STV Šport, 1995, s. 153-156.

⁴⁷ 10 rokov ASVS Dukla Banská Bystrica Prešov 1977.

⁴⁸ KÖSSL, J. – ŠTUMBAUER, J. – WAIC, M. *Výbraté kapitoly z dejín českej telesnej kultúry od roku 1774 po súčasnosť*. Praha : L. Print, 1994, s. 168.

ný predpis schválený v roku 1955. Ale aj v tejto oblasti sa postupne pripravovali zmeny. V roku 1961 vyšiel nový služobný predpis *Telesná príprava*. Predpis obsahoval, tak ako predošlý, inštrukcie, na organizovanie telesnej prípravy, ale zahŕňal tiež plánovanie činnosti veliteľov, ktorí viedli zamestnania telesnej prípravy. Najmä touto časťou predpis reagoval na závery kontrol pri útvaroch, ktoré boli publikované v týždenníku *Obrana ľudu*. V príspevku uverejnenom v tomto periodiku sa konštatovala absencia sústavnosti a nedostatočná organizovanosť služobnej telesnej prípravy vojakov prezenčnej služby.⁴⁹ Súčasťou nového predpisu bola aj telesná príprava vojakov z povolania. Ako novinka sa v tejto časti objavila zvláštna telesná príprava, ktorá sa mala realizovať po dozorom lekára. Pravidelne sa mali uskutočňovať preskúšania z telesnej zdatnosti. Predpisom sa stanovila nová batéria testov. Preskúšanie sa realizovalo počas dvoch dní. Prvý deň boli disciplíny: hod granátom, skok do diaľky, šplh, beh na 100 m a plávanie. Druhý deň sa konal zrýchlený presun. Boli stanovené aj nové vekové kategórie. I. veková skupina do 36 rokov, II. veková skupina od 36 rokov do 46 rokov, III. veková skupina od 46 do 55 rokov. Posledná, tzn. III. skupina, preskúšaní nepodliehala, pozri tabuľka č. 2. Predpisom sa zmenili sa aj niektoré časové náležitosti. Cvičebná jednotka sa skrátila na 50 minút a ranné cvičenie sa upravilo v zime na 20 minút.⁵⁰ Od roku 1960 sa uskutočňovalo pravidelné testovanie telesnej zdatnosti vojakov prezenčnej služby. Porovnával sa stav pri nástupe, po roku služby a pred odchodom do zálohy. V záverečnej správe, ktoré vypracovalo To SBP/MNO, sa konštatovalo, že telesná príprava vojsk i napriek nízkej telesnej pripravenosti brancov a obmedzených časových možností, zlepšuje rozvoj psychofyzických vlastností, a tým aj pripravenosť vojakov, najmä v prvom roku základnej vojenskej služby. V správe sa uvádzal aj celý rad opatrení na ďalšie skvalitnenie služobnej telovýchovy.⁵¹

Od reformy telovýchovného a športového hnutia sa očakávalo odstránenie nedostatkov z predošlého obdobia. Boli vykonané len organizačné zmeny a obsah sa nedarilo skvalitniť. V prvej fáze po vzniku ČSZTV sa venovala veľká pozornosť najmä rastu členskej základne, lebo značná časť členov dobrovoľných športových organizácií do ČSZTV neprešla. Rovnaké problémy musela riešiť aj armádna telovýchova a šport. Predovšetkým reorganizácia armádneho vrcholového športu bola nepripravená a znamenala u mnohých športovcov pokles výkonnosti. Vývoj ukázal potrebu kvalitatívnej odlišnosti podmienok prípravy vrcholových športovcov. Išlo nielen o odborný rast trénerov, ale aj pravidelné lekársko-pedagogické sledovanie športovcov a úzkej spolupráce metodik – tréner – lekár. Takéto podmienky bolo možné vytvoriť len sústredením AŠD do stredísk vybavených potrebným personálnym a materiálnym vybavením. Do reformy armádneho vrcholového športu pripravovanej od polovice šesťdesiatych rokov napokon prehovorila aj slovenská otázka, ktorá našla podobu v ústavnom zákone o federácii. Vážne nedostatky sa konštatovali aj v oblasti výkonnostného športu a masovošportovej činnosti. Relatívne najstabilnejšou formou v tomto období bola služobná telesná príprava, kde sa prejavil kvalitatívny rast odbornej pripravenosti telovýchovných pracovníkov na jednotlivých stupňoch riadenia. V činnosti ČSZTV prevládala koncom päťdesiatych a v prvej polovici šesťdesiatych rokov silný politický akcent, o čom svedčia najmä materiály z jednotlivých zjazdov a konferencií ČSZTV, organizácia ČSS, organizácia formálnych socialistických súťaží o titul „vzorný“

⁴⁹ Obrana ľudu č. 301, 1957, s. 6.

⁵⁰ VÚA Olomouc Tel. I-1, 1961.

⁵¹ VÚA-VHA Praha, f. MNO/SBP šk.159 Model organizácie a riadenia telesnej výchovy a športu v ČSĽA, č. j. 6294-13/1967, s. 7-15.

a celý rad ďalších akcií, ktoré boli pripisované výročiam, považované vtedajším režimom za významné. Rovnaké tendencie boli charakteristické aj pre armádu telovýchovu a šport. Dôraz sa kládol na prípravu ČSS, ako aj na zapájanie sa útvarov do plnenia rôznych súťaží, ako bolo plnenie podmienok PPOV, plavec ČSSR, ale aj typických vojenských súťaží. Naproti tomu zmeny, ktoré sa začali koncom šesťdesiatych rokov uskutočňovať v telovýchovnom hnutí následkom krízy komunistického režimu, sa v armádnej telovýchove a športe výraznejšie neprejavili, hoci diskusia a snaha o zmeny sa nevyhla ani armádnemu športu. Predovšetkým to bola snaha niektorých futbalových funkcionárov o zmeny v oblasti štartu prezenčne slúžiacich športovcov za svoje materské kluby.⁵² Kritické hlasy k stavu armádnej telovýchovy a športu sa objavili na stránkach *Obrany lidu* aj z vlastných radov. Predmetom kritiky sa stala predovšetkým forma spracovania základných dokumentov, v ktorých absentoval spôsob realizácie úloh postavených pred telesnú prípravu, ako jedného z hlavných predmetov bojovej a politickej prípravy. Objavila sa aj výzva na oživenie činnosti celoarmádneho telovýchovného aktívu, ktorý v súčinnosti s ČSZTV mal analyzovať stav a navrhnúť účinné opatrenia na zlepšenie situácie.

---

⁵² Obrana lidu č. 30, 1968, s. 10.

Tabuľka č. 1

Olympiáda	Šport	Disciplína	Meno športovca	Umiestnenie
Melbourne 1956	Box	Do 54 kg	F. Majdloch	2. kolo
		Do 57 kg	J. Facher	štvrt'finále
		Do 60 kg	J. Chovanec	2. kolo
		Do 75 kg	J. Torma	štvrt'finále
	Cyklistika	1 km	L. Fouček	2
		Tandem	V. Machek, L. Fouček	2
	Atletika	Disk	O. Fikotová	1
		200 m	V. Janečka	medzibeh
		800 m	J. Jungwirth	6
		Chôdza 20 km	J. Doležal	diskvalifikovaný
		Maratón	E. Zátopek	6
	Gul'a	J. Skobla	3	
	Moderný päťboj	Jednotlivci	V. Černý	23
	Športová gymnastika	Družstvo	F. Daniš J. Škvor V. Kejř J. Mikoška J. Bím	4
			F. Daniš	13
		Jednotlivci viacboj	J. Škvor	18
			V. Kejř	23
			Z. Růžička	26
			J. Mikloška	27
			J. Bím	36
Kôň na šírku			J. Škvor	4
Kôň na šírku		J. Bím	6	
Prostné		F. Daniš	6	
Kladina	D. Bosáková	2		
Strel'ba	Ľubovoľná pištoľ	F. Maxa	12	
Veslovanie	Dvojskit	A. Krejmer F. Reich	semifinále	
Vzpieranie	Do 82,5 kg	V. Pšenička	6	
Cortina d Ampezzo 1956	Hokej	Družstvo	J. Bunter J. Jendek J. Vodička	5
	Krasokorčuľovanie		K. Divin	6

VOJENSKÁ HISTÓRIA

Rím 1960	Box	Do 60 kg	J. Torma	1. kolo
	Cyklistika	Tandem	J. Miklusica D. Škvarenin	semifinale
	Kanoistika	K ₂ 1 km	F. Řiha F. Vršovský	6
	Atletika	200 m	V. Mandlík	diskvalifikovaný
		400 m	Z. Váňa	rozbeh
		5 km	J. Bohatý	9
		20 km chôdza	L. Moc	8
		50 km chôdza	L. Moc	11
		50 km chôdza	J. Doležal	17
		Vrh guľou	J. Skobla	9
		Štafeta	Z. Váňa	rozbeh
		4 x 400 m	J. Šlégr J. Jirásek J. Trousil	rozbeh
	Plávanie	200 m prsia	V. Svozil	rozplavba
		200 m prsia	P. Pazdírek	semifinále
	Strel'ba	Velkorážna terčovnica	V. Stibořík	6
	Športová gymnastika	Družstvá	F. Daniš J. Šťastný J. Bim P. Gajdoš J. Trmal L. Pazdera	4
			F. Daniš	15
		Jednotlivci viacboj	J. Šťastný	18
			P. Gajdoš	28
			J. Trmal	33
L. Pazdera			54	
Prostné	J. Šťastný	6		
Veslovanie	Dvojskit	V. Kožak	1	
	Osma	J. Lumdak B. Janoušek L. Pojezdny V. Pavkovič	3	
Vzpieranie	Do 37 kg	Z. Otahl	7	
	Do 90 kg	Z. Srstka	9	

VOJENSKÁ HISTÓRIA

Tokio 1964	Cyklistika	4 km jednotlivci	J. Daler	1
		4 km družstvá	J. Daler	štvrtfinále
		Cesta	J. Daler	67
		1 km	J. Pecka	5
	Futbal		J. Brubovský J. Geleta K. Knesl	2
	Kanoistika	Dvojice	M. Houzin R. Pěhkava	2
	Aletika	1 500 m	J. Odložil	2
	Plávanie	100 m voľný spôsob	J. Vágner	semifinále
		100 m voľný spôsob	P. Lohnický	rozplavba
		200 m voľný spôsob	P. Lohnický	rozplavba
	Strel'ba	Rýchlopaľná pištoľ	L. Falta	9
		Lubovoľná pištoľ	V. Kudrna	18
		Veľkorážna terčovnica	V. Stibořík	20
		Lubovoľná malorážka	V. Stibořík	28
	Športová gymnastika	Družstvo	B. Mudřík L. Pazdera V. Kubička K. Klečka P. Gajdoš	6
			B. Mudřík	30
Viacboj jednotlivci		L. Pazdera	36	
		V. Kubička	44	
		K. Klečka	45	
		P. Gajdoš	106	
Volejbal	Družstvo	K. Paulus V. Šmídl	2	
Vzpieranie	Do 75 kg	Z. Otahl	5	
Squaw – Valley 1964	Hokej	Družstvo	J. Holík J. Klapáč L. Šmíd	3
	Lyžovanie	Skok stredný mostík	J. Matouš	4

VOJENSKÁ HISTÓRIA

Mexico City 1968	Cyklistika	Cesta	J. Smolik	23
		4 km družstvá	J. Daler F. Řezáč	štvrt'finále
	Futbalisti	Družstvo	S. Štrunc L. Petráš J. Jarabinský	vyradený v skupine
	Kanoisti	K ₁ 1 km	J. Čtvrtečka	4
		K ₂ 1 km	R. Pěnkava S. Skarupský	diskvalifikovaný
	Lahká atletika	1 500 m	J. Odložil	8
		800 m	T. Jundgwirth	rozbeh
	Strel'ba	Lubovoľná malokalibrovka v ľahu	J. Kůrka	1
		Lubovoľná malokalibrovka 3 polohy	J. Kůrka	29
		Rýchlopalná pištoľ	L. Falta	12
		Veľkokalibrová terčovnica	L. Falta	12
		Lubovoľná pištoľ	J. Veselý	27
		Lubovoľná malokalibrovka 3 polohy	J. Navrátil	39
	Športová gymnastika	Družstvo	V. Kubička F. Bočko O. Mudřík M. Netušil	4
			V. Kubička F. Bočko O. Mudřík M. Netušil	19 22 28 37
		Jednotlivci viacboj	V. Kubička F. Bočko O. Mudřík M. Netušil	19 22 28 37
			V. Kubička F. Bočko O. Mudřík M. Netušil	19 22 28 37
		Veslovanie	Osma	O. Mareček J. Plak J. Kuba J. Wallišek
	Skit		V. Kozák	9
	Volejbal	Družstvo	J. Smolka J. Zajíček	3

VOJENSKÁ HISTÓRIA

Grenoble 1968	Hokej	Družstvo	J. Holik J. Hrbatý J. Klepač J. Kuchta J. Suchý	2
	Lyžovanie	Združený	T. Kučera	4

Tučným sú vyznačení pretekári zo Slovenska. V prípade K. Divína a J. Tormu išlo o slovenských repatriantov narodených v Maďarsku a F. Reich je narodený na Slovensku, ale má českú národnosť.

Tabuľka č. 2

Batéria testov 1961

Disciplína	Veková skupina	Hodnotenie			
		Výborne 5 bodov	Dobre 4 body	Vyhovujúci 3 body	Nevyhovujúci 0 bodov
Hod granátom do diaľky	I	55 m	50 m	45 m	Menej ako 45 m
	II	45 m	40 m	35 m	Menej ako 35 m
Skok do diaľky	I	4,70 m	4,50 m	4,30 m	Menej ako 4,30 m
	II	4,40 m	4,10 m	3,80 m	Menej ako 3,80 m
Šplh na lane bez prírazu	I	5 m	4 m	3 m	Menej ako 3 m
Šplh na lane s prírazom	II	5 m	4 m	3 m	Menej ako 3 m
Beh na 100 m	I	13,3	13,8	14,3	Menej ako 14,3
	II	14,0	14,5	15,0	Menej ako 15,0
Plávanie na 100 m voľný spôsob	I	2:00	2:15	2:40	Viac ako 2:40
	II	2:10	2:30	2:55	Viac ako 2:55
Zrýchlený presun na 5 km	I	30 min	33 min	36 min.	Viac ako 36 min.
	II	34 min	37 min	40 min.	Viac ako 40 min.

Hodnotenie: výborne - pri súčte bodov najmenej 27
dobře - pri súčte bodov najmenej 22
vyhovujúco - pri súčte bodov najmenej 17
nevyhovujúco - pri menšom počte bodov ako 17

- 1. skupina do 36 rokov
- 2. skupina 36 - 46 rokov
- 3. skupina 47 - 55 rokov

Tretia skupina nepodliehala preskúšaniam.